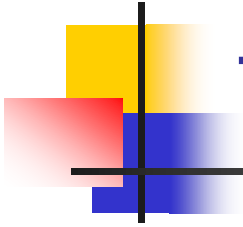

Chương 1

TRIẾT HỌC VÀ VAI TRÒ CỦA NÓ TRONG ĐỜI SỐNG XÃ HỘI

Hãy đặt bất kỳ một câu hỏi.

Tìm câu trả lời.

Hãy tiếp tục triển khai câu hỏi.

Tìm câu trả lời.

? *Vấn đề đã được giải quyết rồi ráo chưa.*

Chương 1

TRIẾT HỌC VÀ VAI TRÒ CỦA NÓ TRONG ĐỜI SỐNG XÃ HỘI

- ? Tự do.
- ? Bình đẳng.
- ? Thời gian.
- ? Không gian.
- ? Con người.
- ? Tôi.
- ? *Đứng sau tất cả những điều đó.*

Chương 1

TRIẾT HỌC VÀ VAI TRÒ CỦA NÓ TRONG ĐỜI SỐNG XÃ HỘI

NHỮNG CÂU HỎI ĐẦU TIÊN

? Thế giới xung quanh ta đang tồn tại và vận động như thế nào.

> *Thế giới quan*

? Con người trong thế giới đó có vị trí, vai trò thế nào, ý nghĩa cuộc sống là gì.

> *Nhân sinh quan*

Chương 1

TRIẾT HỌC VÀ VAI TRÒ CỦA NÓ TRONG ĐỜI SỐNG XÃ HỘI

---

*"Con người, tự bản tính,
khát khao hiểu biết"*

(Aristotle)

*"Triết học bắt đầu từ chỗ
ngạc nhiên"*

(Plato)

Chương 1

TRIẾT HỌC VÀ VAI TRÒ CỦA NÓ TRONG ĐỜI SỐNG XÃ HỘI

1.1. TRIẾT HỌC LÀ GÌ?

1.1.1. **Triết học và đối tượng của triết học**

- Triết học: ra đời khoảng thế kỷ VIII-VI tr. CN, là hệ thống những quan điểm chung nhất về thế giới và về vị trí của con người trong thế giới đó.
- Cái nôi của triết học: thành phố cảng Miletus thuộc vùng Ionia (Hy Lạp)- giao lộ thương mại và tư tưởng. Ionia cũng là nơi sinh ra Homer- tác giả của những thiên sử thi bất hủ.
- Đối tượng nghiên cứu: tự nhiên, xã hội và tư duy.

Chương 1

TRIẾT HỌC VÀ VAI TRÒ CỦA NÓ TRONG ĐỜI SỐNG XÃ HỘI

1.1.2. **Triết học- hạt nhân lý luận của thế giới quan**

? Bản chất thế giới xung quanh ta. Con người là ai, và cuộc sống có ý nghĩa gì.

Thế giới quan: toàn bộ những quan niệm về thế giới, về vị trí của con người trong thế giới đó, về bản chất con người và cuộc sống của con người.

> Thế giới quan bao hàm nhân sinh quan.

Chương 1

TRIẾT HỌC VÀ VAI TRÒ CỦA NÓ TRONG ĐỜI SỐNG XÃ HỘI

1.2. VẤN ĐỀ CƠ BẢN CỦA TRIẾT HỌC. CNDV VÀ CNDT

1.2.1. **Vấn đề cơ bản của triết học**

“Vấn đề cơ bản lớn của mọi triết học, đặc biệt là của triết học hiện đại, là vấn đề quan hệ giữa tư duy với tồn tại”

(Karl.Marx và Ph. Engels, *Toàn tập*, NXB. CTQG, HN, 1995, t.21, tr.403)

Hai mặt của vấn đề cơ bản của triết học:

- Vật chất và ý thức: cái nào có trước, cái nào quyết định cái nào.
- Ý thức của con người: có thể nhận thức được thế giới hay không.

Chương 1

TRIẾT HỌC VÀ VAI TRÒ CỦA NÓ TRONG ĐỜI SỐNG XÃ HỘI

1.2.2. Chủ nghĩa duy vật và chủ nghĩa duy tâm

Căn cứ cách giải quyết mặt thứ nhất của vấn đề cơ bản của triết học, triết học được chia thành hai trường phái lớn, mỗi trường phái gồm các môn phái:

CHỦ NGHĨA DUY VẬT

- Chủ nghĩa duy vật chất phác
- Chủ nghĩa duy vật siêu hình
- Chủ nghĩa duy vật biện chứng

CHỦ NGHĨA DUY TÂM

- Chủ nghĩa duy tâm khách quan
- Chủ nghĩa duy tâm chủ quan

Chương 1

TRIẾT HỌC VÀ VAI TRÒ CỦA NÓ TRONG ĐỜI SỐNG XÃ HỘI

1.2.3. **Thuyết khả tri và bất khả tri**

Căn cứ cách giải quyết mặt thứ hai của vấn đề cơ bản của triết học, triết học còn được chia thành:

THUYẾT KHẢ TRI: đa số các nhà triết học (nhà triết học duy tâm tìm sự đồng nhất giữa thế giới-nhận thức ở tinh thần, nhà duy vật tìm ở vật chất).

THUYẾT BẤT KHẢ TRI: đại diện tiêu biểu là Hium (nhà triết học Anh), Emanuel Kant (nhà triết học Đức).

Chương 1

TRIẾT HỌC VÀ VAI TRÒ CỦA NÓ TRONG ĐỜI SỐNG XÃ HỘI

1.3. BIỆN CHỨNG VÀ SIÊU HÌNH

1.3.1. **Khái niệm**

? “Phép- pháp, phương pháp, quan điểm”

Biện chứng: xem xét sự vật trong mối liên hệ lẫn nhau, trong trạng thái vận động biến đổi không ngừng, trong quá trình.

“xem xét những sự vật và những phản ánh của chúng trong tư tưởng trong mối liên hệ qua lại lẫn nhau của chúng, trong sự ràng buộc, sự vận động, sự phát sinh và sự tiêu vong của chúng”.

(K.Marx và Ph. Engels, *Toàn tập*, NXB.CTQG, HN, 1994, t.20, tr.38)

Chương 1

TRIẾT HỌC VÀ VAI TRÒ CỦA NÓ TRONG ĐỜI SỐNG XÃ HỘI

Siêu hình: xem xét sự vật trong trạng thái biệt lập, ngưng đọng và chia cắt.

“chỉ nhìn thấy những vật riêng biệt mà không nhìn thấy mối liên hệ qua lại giữa những sự vật ấy, chỉ nhìn thấy sự tồn tại của những sự vật ấy mà không nhìn thấy sự phát sinh và sự tiêu vong của những sự vật ấy, chỉ nhìn thấy trạng thái tĩnh của những sự vật ấy mà quên mất sự vận động của những sự vật ấy, chỉ nhìn thấy cây mà không thấy rừng”

(K.Marx và Ph. Engels, *Toàn tập*, NXB.CTQG, HN, 1994, t.20, tr.696)

Chương 1

TRIẾT HỌC VÀ VAI TRÒ CỦA NÓ TRONG ĐỜI SỐNG XÃ HỘI

1.3.2. Các giai đoạn phát triển cơ bản của phép biện chứng

Phép biện chứng tự phát

Phép siêu hình

Phép biện chứng duy tâm

Phép biện chứng duy vật
(tự học)

Lưu ý: Biện chứng còn được hiểu là nghệ thuật tranh biện, siêu hình là học thuyết triết học về các lực lượng siêu nhiên.

Chương 1

TRIẾT HỌC VÀ VAI TRÒ CỦA NÓ TRONG ĐỜI SỐNG XÃ HỘI

1.4. VAI TRÒ CỦA TRIẾT HỌC TRONG LỊCH SỬ XÃ HỘI

1.4.1. **Vai trò thế giới quan, phương pháp luận**

- Thế giới quan (*world outlook*)
- Phương pháp luận (*methodology*)
- + Phương pháp (method)
  - 1. Cách thức tư duy, nhận thức và giải quyết vấn đề;
  - 2. Tổ chức, lập kế hoạch, thống nhất ngôn ngữ và kế hoạch hành động
- + Phương pháp luận: học thuyết về phương pháp

Chương 1

TRIẾT HỌC VÀ VAI TRÒ CỦA NÓ TRONG ĐỜI SỐNG XÃ HỘI

1.4.2. **Vai trò của triết học Marx-Lenin**

- Có vai trò như các học thuyết triết học khác
- Có một số đóng góp đặc biệt
(Tự học)

? Với con người cá nhân

- Thế giới quan, phương pháp luận
- Kỹ năng, phương pháp tư duy
- Triết thuyết sống và hành động